

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Lucas 13, 23 - 27
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

1. **Votum**
2. **Zegengroet**
3. **Zingen : Psalm 122 : 1 en 3**
4. **Lezing van de wet**
5. **Zingen : Psalm 27 : 5 en 7**
6. **Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
7. **Schriftlezing : Lucas 13 : 22 - 35**
8. **Zingen : Psalm 18 : 9 en 15**
9. **Tekst : Lucas 13 : 23 - 27**
10. **Prediking**
11. **Zingen : Gezang 158**
12. **Dankzegging en voorbede**
13. **Inzameling van de offergaven**
14. **Slotzang : Gezang 89 : 1 en 3**

Middagdienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 122 : 1 en 3**
- 4. Gebed om zegen over eredienst**
- 5. Schriftlezing : Lucas 13 : 22 – 35**
- 6. Zingen : Psalm 18 : 9 en 15**
- 7. Tekst : Lucas 13 : 23 - 27**
- 8. Prediking**
- 9. Zingen : Gezang 158**
- 10. Geloofsbelijdenis van Nicea**
- 11. Zingen : Psalm 148 : 1 en 5**
- 12. Dankzegging en voorbede**
- 13. Inzameling van de offergaven**
- 14. Slotzang : Gezang 89 : 1 en 3**
- 15. Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

Er zijn zo van die Bijbelteksten waar we diep in ons hart misschien liever om heen lopen. Omdat ze ons onrustig maken. De tekst van vanmorgen is misschien voor u wel zo'n tekst. En als dat zo is broeders en zusters, dan is dat een goede zaak. Want zo is deze tekst ook bedoeld. Niet door mij, maar door onze Heer Jezus Christus zelf. Er komt iemand naar de Here toe en deze persoon vraagt of er maar weinigen zijn die gered worden. Waarom de man vraagt of het er maar weinig zijn, is niet duidelijk. Mogelijk is dat vanwege het feit dat het aantal mensen dat in Christus gelooft kleiner aan het worden is. Er is wel veel belangstelling voor Hem, maar de echte persoonlijke aanhang van de Here is bescheiden. In het vorige hoofdstuk vers 32 heeft de Heer zijn aanhangers een 'kleine kudde' genoemd. De vragensteller is iemand die respect voor Christus heeft, want hij noemt Hem 'Heer'. Waarschijnlijk is het ook een volgeling van de Here. Want hij spreekt over redding. Maar helemaal met zekerheid is dat niet te zeggen. Het kan ook zijn dat Hij de Here alleen als profeet en leraar aanspreekt. Maar mogelijk niet als degene die voor de redding zorgt.

Zoals zo vaak komt er niet een direct antwoord van de Heer. Bovendien is de reactie van de Heer niet alleen aan het adres van deze man gericht, maar aan al de mensen die rondom de Heer staan. Want in het Grieks staat er niet alleen: 'Hij antwoordde', maar er staat 'Hij antwoordde hen' (tweepoot). De Here vindt het blijkbaar belangrijk dat niet alleen deze ene man hoort wat Hij te zeggen heeft, maar dat ook de andere mensen dat horen. Blijkbaar schat de Here in dat deze vraag niet alleen bij deze ene man leeft, maar ook bij andere toehoorders.

De vraag is waarom deze man dat wilde weten. Of waarom zouden wij het willen weten? Want ik denk dat wij het ook wel graag zouden willen weten. Het is namelijk heel menselijk om dat te willen weten. We houden nu eenmaal graag van rekenen. Het loopt naar het einde van het schooljaar en over een paar weken beginnen de eindexamens. Menig scholier is druk bezig met uit te rekenen wat hij punten hij moet halen om straks een diploma in handen te hebben of om over te gaan naar het volgende jaar. En zo zijn we misschien onbewust ook geregeld aan het rekenen over de kans dat wij het Koninkrijk van de hemel mogen binnen gaan. En ik denk dat velen onder ons toch wat onrustig zouden worden als de Here zou zeggen: 'Het zijn er inderdaad maar weinig'. De kans is

groot dat dan de gedachte bij ons post zou vatten, dat we toch wat beter ons best moeten doen om de Here te dienen. Toch maar wat trouwer bidden en Bijbel lezen. De VVB toch maar wat verder verhogen. Toch wat meer strijden tegen bepaalde zonden in ons leven. Want wie wil er nu buitengesloten worden? Niemand toch. En als de Here zou zeggen, dat het er veel zijn die gered worden, dan lopen we het gevaar de teugels maar wat te laten vieren. Want het komt uiteindelijk toch wel goed. Dat is toch hoe velen van ons geneigd zijn om te denken?

Maar de Here snijdt met zijn antwoord deze weg van denken volledig af. Wie wil rekenen, heeft een probleem. Want de Here geeft geen cijfers. Nee, de Here zegt: 'Doe alle moeite om door de smalle deur naar binnen te gaan.' Doe alle moeite. In de vertaling van 1951 stond: 'Strijdt om in te gaan door de enge poort.' De kern van de preek van vanmorgen is dan ook:

Niet rekenen, maar uw uiterste best doen.

De Here leert ons dat we niet moeten rekenen en Hij vertelt ook waar dat op uit loopt. Want Hij zegt in vers 24 (en hier noemt Hij dus wel een aantal) dat velen zullen proberen naar binnen te gaan, maar er niet in zullen slagen. Want de Heer heeft de deur al op slot gedaan. En dan kun je er niets meer aan doen om gered te worden. Dan is het simpelweg te laat. De Here vertelt heel beeldend hoe het eraan toe zal gaan. Mensen die buiten gesloten zijn, zullen op de deur kloppen en roepen: "Heer, doe open voor ons!" Ze spreken de Here Jezus met respect aan: Heer. Maar het antwoord van de Heer dat vanuit het huis klinkt is verschrikkelijk. De Heer zegt namelijk: "Ik ken jullie niet, waar komen jullie vandaan?"

Dat antwoord van de Here is een ongehoord antwoord in de visie van deze mensen. Wat is dit nu voor onzin. Hoezo kent Hij ons niet? En de toon van de mensen die buiten staan wordt dan ook wat minder vriendelijk. Nu klinkt er niet meer het woordje 'Heer'. Nu klinkt er simpelweg: "We hebben in uw bijzijn gegeten en gedronken en u hebt in onze straten onderricht gegeven." "Hoezo kent u ons niet? We hebben elkaar ontmoet toen u in onze dorpen en steden onderwijs hebt gegeven. We hebben toen naar u geluisterd. We hebben zelfs samen gegeten en gedronken. Dan moet u niet met die onzin aankomen dat u ons niet kent en niet weet waar we vandaan komen."

Maar deze tegenwerping van de mensen maakt geen indruk op de Heer van het huis. Want Hij herhaalt wat Hij al eerder heeft gezegd: "Ik ken jullie niet, waar komen jullie

vandaan?” En dan komt de Heer ook nog met een stevig verwijt aan hun adres: “Weg met jullie rechtsverkrachters!” Blijkbaar bedoelt de Heer niet dat Hij mogelijk niet zou weten wie ze zijn, maar het woord ‘kennen’ heeft hier een diepere betekenis. Een betekenis zoals we die ook tegenkomen in Johannes 17:3, waar de Here Jezus zegt dat enige ware God, en Hem die Hij gezonden heeft kennen, het eeuwige leven is. Of zoals Petrus het woord gebruikte toen Hij de Here Jezus verloochende. Hij zei toen: ‘Ik ken Hem niet’. Toen bedoelde Petrus niet dat hij niet wist dat die man Jezus van Nazareth was, maar dat hij geen band met Hem had. En zo is dat ook met het eeuwige leven. Als je weet wie God is, is dat nog niet het eeuwige leven. Jacobus schrijft dat ook de boze geesten weten wie God is. Maar het God kennen is een echte band met Hem hebben. Daar gaat het om. Deze mensen die buiten blijven staan, weten wel wie Jezus is, ze hebben met Hem gegeten en gedronken, ze hebben naar Hem geluisterd toen Hij in hun straten sprak, maar ze zijn geen band met Christus aangegaan. En daarom noemt Christus ze zelfs rechtsverkrachters. Letterlijk staat er: ‘allen die onrechtvaardige daden doen’.

Op grond van die laatste woorden zou men kunnen denken dat de Here Jezus hier zegt dat als je onrechtvaardige dingen doet, zonden doet, dat je dan de toegang geweigerd wordt. En de smalle deur, waar de Heer het in vers 24 over heeft, wordt dan de deur van de goede werken. Een uitleg die je soms ook wel verdedigd ziet in commentaren. En ik zou me kunnen voorstellen dat verschillende broeders en zusters ook een dergelijk gevoel bekwam. Maar die uitleg levert toch wel heel veel problemen op. Want dan kom je onvermijdelijk op het spoor dat we voldoende goede werken gedaan moeten hebben om door God binnen gelaten te worden in zijn Koninkrijk. Want als je veel zonden hebt gedaan, dan ben je toch zelf ook een werker van onrechtvaardige werken. Maar dat kan niet de bedoeling zijn van de woorden van de Heer. Want hoe heeft Hij dan tegen die misdadiger die samen met Christus gekruisigd werd kunnen zeggen dat hij dezelfde dag nog met Christus in het paradijs zal zijn? Die man was volgens zijn eigen woorden een echte misdadiger, een werker van onrechtvaardige daden. Toch mag hij met Christus het paradijs binnen gaan.

De smalle deur kan dus niet de deur van de goede werken zijn. Wat ook wel blijkt uit de reden die de Heer van het huis opgeeft als Hij ze de toegang weigert. De reden is namelijk dat de Here ze niet kent. Daarom worden ze niet binnen gelaten. De smalle deur is

de deur van het echte kennen van onze Here Jezus Christus. En we lopen het gevaar dat we Hem niet echt leren kennen omdat we onze zonden niet diep genoeg peilen. Want deze mensen waren ervan overtuigd dat ze zo wel het koninkrijk van de hemel zouden kunnen binnen gaan. Want ze leefden toch als brave burgers. Ze deden toch hun godsdienstige plichten. Als brave burgers hadden ze de nodige energie, tijd en geld aan de dienst van God besteedt. Zoals brave belastingbetalers die netjes betalen wat ze moeten betalen en de rest dan voor zichzelf mogen houden. Maar juist die manier van leven laat zien dat ze de diepte van de zonde niet kennen. Wat ze het predikaat ‘rechtsverkrachters’ oplevert.

Want zonde gaat veel dieper dan dat we dingen doen die de Here niet wil en die tegen zijn wet ingaan. Zonde is de poging een identiteit op te bouwen door iets anders dan je relatie met God centraal te stellen voor je betekenis, je zin, je doel en je geluk. Dat is een wat moeilijke zin, maar ik bedoel er dit mee. We hebben als mensen een natuurlijke behoefte om blij te willen zijn met onszelf. We willen het gevoel hebben dat we ertoe doen en ons leven zin heeft. Traditioneel zoeken mannen dat bijvoorbeeld in hun carrière, hun baan. Misschien ook in hun vaderschap. Of in het bezit dat ze hebben kunnen vergaren in dit leven. Het mooie huis. De mooie auto. De aantrekkelijke vrouw. Vrouwen zochten het vaak in moederschap. In het feit dat ze hun huishouden goed weten te runnen. Of we zoeken het in de waardering van mensen. Of we willen dat alle mensen ons aardig vinden. Dat hebben we nodig om ons goed te voelen. Om blij te kunnen zijn met ons leven en onszelf. Maar ten diepste is dat toch een vorm van afgoderij. Want je bent je identiteit op iets anders aan het bouwen dan de Here. Je zoekt je geluk in iets anders dan de Here. Dat het feitelijk een vorm van afgoderij is, blijkt wel als datgene waar we onze identiteit aan ontlene wordt bedreigd. Dan ben je niet zomaar ongerust, maar je wordt erdoor verlamd. Als je je identiteit verliest door het falen van een ander, ben je niet zomaar boos, nee, je raakt gevangen in bitterheid. Waar haalt iemand het recht vandaan mij zo onderuit te halen. Zo mijn leven kapot te maken. Dan raken we vervuld van intense woede tegenover de mensen die je dit onrecht aandoen.

Maar we kunnen ook onze identiteit verliezen door ons eigen falen. Dat is mogelijk nog erger, want dan zullen we onszelf de rest van ons leven haten of verafschuwen. ‘Hoe heb ik zo stom kunnen zijn! Wat ben ik toch een stomme koe! Moet je eens kijken wat je allemaal bent kwijt geraakt!’ ‘O, wat zou ik het graag over doen, dan zou ik het an-

ders doen!' Maar het kan niet overgedaan worden en de identiteit die we altijd zo gekoesterd hebben is in duizend stukken gevallen. En die identiteit kan nooit meer gelijmd worden.

En wie lijdt hier niet aan? Wie van ons heeft niet de neiging om zijn gevoel van eigenwaarde te verbinden met wat hij doet. Als ik mijn predikantschap zou verliezen door mijn eigen schuld of door die van een ander, dan zou ik veel van mezelf verliezen. En dat laat zien dat ik het gevaar loop mijn ambt te vergoddelijken. De schrijfster Simone Weil heeft dit krachtig samengevat met de woorden: 'Een mens heeft maar één keuze; de keuze tussen God en afgoderij.'

De Here Jezus Christus wil dat we in Hem onze identiteit, ons geluk vinden. De Here wil de bron zijn van ons geluk. Hij is de smalle deur. Hij is de enige die ons kan bevrijden van onze zonden. De zonden die we hebben gedaan. Maar ook van onze zondige natuur. Die natuur die het leven zelf in de hand wil houden. De zondige natuur die ons gevoel van eigenwaarde zoekt in onze kwaliteiten of prestaties. Ook daar wil de Heer Jezus Christus ons van bevrijden. Want Hij wil dat u uw geluk vindt in zijn liefde. Hij wil dat u uw identiteit vindt in zijn liefde. Christus heeft zijn oog op mij laten vallen. Christus omringt mij met zijn liefde. Die heeft Hij beloofd en die maakt Hij waar. Met een onvoorstelbare trouw en grootheid van hart. Wat zult u zich nog uit het veld laten slaan als mensen u niet zo aardig vinden! Natuurlijk is dat niet echt leuk. En natuurlijk moeten we ons best doen om met iedereen in vrede te leven. Maar als dat niet lukt, dan stort daarmee toch onze wereld niet in. Natuurlijk is het heel vervelend als we ons werk verliezen. Zeker als dat op een weinig elegante manier gebeurt, maar daar valt of staat ons geluk toch niet mee. Ons geluk is toch Christus, onze Heer.

De deur is smal, zegt de Here. Ja, veel mensen hopen en denken dat de deur breed is. Dat je langs allerlei wegen wel het Koninkrijk van de hemel zult kunnen binnengaan. Dat als je maar je christelijke plichten doet en daarnaast een lekker leventje voor jezelf leeft, dat het dan ook wel goed komt. Of dat jet wel voldoende is als je een beetje fatsoenlijk hebt geleefd. Maar de Heer laat ons weten dat we langs die wegen het Koninkrijk van God niet kunnen binnengaan. Want dan zal Hij tegen ons moeten zeggen dat Hij ons niet kent. Want voor mensen die hun geluk niet zoeken in Christus, is er geen plaats in het paradijs. Want alles in het paradijs draait juist om het vinden van het geluk in het leven met God. Daar draaide het om bij Adam en Eva en daar gaat het de Here

nog altijd om. Gisteren, vandaag, morgen, ja tot in eeuwigheid is al het handelen van de Here daarop gericht.

De Here zegt dat we moeten strijden om in te gaan door de smalle deur. Dat we alle moeite moeten doen. En zo is het. De weg die de Here Jezus wijst is een weg die tegen onze eigen natuur ingaat. Het is een weg die tegen de richting van de wereld ingaat. Want de wereld zoekt overal zijn geluk, in genot, bezit, eer, macht of wat dan ook, maar in ieder geval niet in Christus. Ze willen de controle over hun leven bewaren en zelf bepalen wat ze doen. Maar langs die weg zullen ze hun leven verliezen. Maar wie tegen de stroom in gaat en zijn geluk in Jezus Christus zoekt, die zal het leven vinden. En niet alleen straks pas, maar vandaag al. Want de liefde van Christus is er vandaag al voor u en mij. Doe dus alle moeite om al die ballast, die we met ons meedragen omdat we geneigd zijn ons geluk buiten Christus zoeken, van u af te gooien. Dat is een blijvende inspanning, omdat de oude mens in ons, precies de andere kant op wil. Omdat de wereld waarin we leven precies de andere kant opgaat. Maar het is wel de weg van de verlossing. De verlossing van de slavernij onder de oude mens. De verlossing van allerlei bitterheid en boosheid omdat ons hart zich geliefd en geborgen weet in Christus. De verlossing van boosheid die ontstaat omdat we het gevoel hebben dat mensen ons telkens de voet dwars zetten. De verlossing van de frustraties die we hebben opgelopen omdat we onze dromen niet hebben kunnen waarmaken en we onszelf zo vaak tegen vallen. En wat het belangrijkste is de verlossing van de vervreemding van onze Schepper, Verlosser en Trooster. Onze Schepper, die ons met zoveel liefde geschapen heeft en voor ons zorgt. Onze Verlosser Jezus Christus die één van ons is geworden om in onze plaats de last van onze zonden te dragen en onze schuld heeft betaald. Onze Trooster die ons gegeven is om ons te helpen om tegen de stroom van de wereld en ons zondige vlees in te gaan. Doe dan alle moeite om met uw Heer Jezus Christus verbonden te blijven en Hem te kennen in alle dingen van uw leven.

Amen